

Bemærkninger af mere almindelig finansiell Natur. Der er gaaet en alvorlig økonomisk Krise hen over vort Land. Tallene i det Statsregnskab, jeg for et Øjeblik siden har omtalt, vidne jo tydeligt og indtrængende derom, og det Finanslovsforslag, som forelægges i Dag, viser, at Krisens Eftervirkninger endnu ingenlunde ere overvundne. Tilmed have vi lidt og lide endnu haardt under Følgerne af, at Skattereformen af 1908 og de store Udgiftslove, jeg før omtalte, altsaa særlig Lønningslovene, Jernbanelovene etc., gennemførtes i en Tid, hvor man stod lige ved Afslutningen af en mægtig økonomisk Opgangsperiode og som Følge deraf i vel høj Grad satte sit Bestik efter den Fremgang, som gennem flere Aar var konstateret ogsaa for Statsfinansernes Vedkommende. Indtrykket heraf var saa stærkt, at Regeringen, som det vil være i alles Erindring, skønt den jo, — hvad der unægtelig var sværere at se den Gang end nu — strakte sig lovlig vidt, dog havde en haard Kamp at bestaa imod en Opposition, som vilde trænge den endnu langt videre ud med Hensyn til Opgivelse af Statsindtægter og Forøgelse af Statsudgifter. Saa skete der tilmed det, at de slette Tider herhjemme satte ind med fuld Kraft, netop som Lovene vare gennemførte, og i høj Grad skærpede Virkningen af den i Forvejen saa vanskelige Overgangstid, som fulgte efter vor Skattereforms Gennemførelse, og som vi ogsaa nu se udfolde sin uheldige Virkning i Tyskland ved Gennemførelse af Skattereformen i 1909. Overalt vil det i en saadan Overgangstid gøre sig gældende, at de forøgede Udgifter og Indtægtsnedsættelserne virke hurtigt, medens de Indtægter, der skulle kompensere dem, først komme efter Aars Forløb.

Det er disse Forhold og deres Kombinationer, hvorunder vi lide og endnu en Tid ville komme til at lide, og de kunne i Virkeligheden være alvorlige nok. Men naar man deraf har ladet sig skræmme til at fremstille Danmark som et Land, der var dybt økonomisk rystet, et Land, som saa at sige stod paa Fallittens Rand, saa har man været ganske paa Vildspor. Et praktisk Bevis derfor har man ogsaa deri, at den danske Stats Kredit i Udlandet er saa usvækket, som den heldigvis i Virkeligheden er, saaledes som de Vilkaar, hvorpaa vi stiftede det midlertidige Statslaan i afvigte Sommer, tydeligere end noget andet vise. Udlandets toneangivende finansielle Kredse følge med Opmærksomhed ogsaa de smaa Landes finansielle For-

hold og kende dem nøje, saa den Tillid, de vise os, har været begrundet paa Fakta og ikke paa taagede Sympatier eller gammel Tradition.

Hvor begrundet denne Tillid er, ville nogle faa Tal kunne vise. Jeg ønsker i øvrigt ikke at komme ind paa en nøjere Udvikling af vor finansielle Status, dertil vil Øjeblikket naturligere være, naar en samlet finansiell Plan kan forelægges. Jeg ønsker kun at nævne nogle faa Tal, som ere ret karakteristiske for Forholdene. Vi have i dette Øjeblik med Fordrag af Hypotekbankens Grundfond paa 20 Mill. Kr. en Statsgæld paa henimod 317 Mill. Kr., det er omtrent 117 Kr. pr. Individ. Man har undertiden fremstillet Danmark som et Land, der i Aarenes Løb er blevet ganske abnormt forgældet. Det er aldeles ikke Tilfældet. Pr. 31. Marts 1870 var vor samlede Statsgæld henimod 233 Mill. Kr. eller ca. 130 Kr. pr. Individ. Det er nu aldeles klart, at den økonomiske Evne, som dette Gennemsnitsindivid har til at bære Skattebyrden, er meget større nu end den var den Gang. Vor Statsgæld er saaledes i disse 40 Aar forholdsmæssigt aftagen i Modsætning til de fleste andre europæiske Staters. Se vi vor Statsgæld i Forhold til disse Staters Gæld, er der blandt de mere betydende af dem kun Sverige, Svejts og Rusland, som have en forholdsvis lavere Statsgæld end vi, medens f. Eks. Norge mod vore 117 Kr. pr. Individ har 140 Kr., Østerrig-Ungarn 241 Kr., Tyskland 266 Kr., Nederlandene 288 Kr., England 301 Kr., Belgien 356 Kr. og Frankrig 561 Kr.

Af indtægtgivende Aktiver besidder Staten pr. 31. Marts 1910 en Værdi paa ca. 431 Mill. Kr. Nu ved jeg vel, at en Del af disse Aktiver giver en for ringe Rente, ja nogle, hvis man regner rigtigt, endog kun en forsvindende eller slet ingen Rente. Men om næsten dem alle gælder det, at Indtægten kan og bør bringes op, saaledes at de komme til at afkaste en rimelig Rente af den Kapital, som er anbragt i dem, og at naa dertil er netop en af Hovedopgaverne for den Finansreform, vi staa foran. Jeg tænker her ganske særligt paa det store Statsbane-Aktiv. Vore indtægtgivende Statsaktiver have, som alle vide, været i meget stærk Vækst netop i de senere Aar, men ogsaa tidligere ere de regelmæssigt voksede. Følge vi denne Vækst gennem et længere Tidsrum, viser det sig, at de siden 1870 ere stegne fra ca. 151 Mill. Kr. til ca. 431 Mill. Kr. eller med 186 pCt., medens Statsgælden kun